NITO

Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget

Oslo, 05.11.2021

HØRINGSINNSPILL TIL PROP. 1 S (2021-2022) UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN

NITO er Norges største organisasjon for ingeniører og teknologer med bachelor, master og høyere grad. Vi har over 95 000 medlemmer i alle sektorer. Blant disse er 13 000 studenter.

Programkategori 07.20 Grunnopplæringen

NITO mener det er behov for en ny og gjennomgående teknologi- og realfagssatsning som sikrer at vi klarer å møte etterspørselen i et arbeidsmarked som endrer seg raskt. Denne kompetansen er avgjørende for den omstillingen samfunnet skal gjennom – være seg offentlig, privat eller ideell sektor. Satsningen må ha en regional forankring bygget på nasjonale virkemidler og en forpliktende strategi, slik at barn og ungdom over hele landet får de samme mulighetene. Skal Norge henge med i en stadig tøffere internasjonal konkurranse må vi hevde oss i toppen i STEM-fagene (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Vi trenger flere realister og teknologer, men også et større mangfold for å møte utfordringene vi står ovenfor.

Programkategori 07.50 Kompetansepolitikk og livslang læring

Skal vi lykkes med et kunnskapsintensivt arbeidsliv må det sterkere insentiver til for at flere skal få mulighet til etter- og videreutdanning.

Regionale kompetansefond

I budsjettproposisjonen er det foreslått 149,5 millioner kroner på fleksibel utdanning. Dette inkluderer 40 millioner kroner til et nytt distriktsprogram for kompetanseutvikling og en søknadsbasert ordning for studiesentre og lignende. NITO har lenge etterlyst regionale kompetansefond, der partene i arbeidslivet, sammen med utdanningssektoren identifiserer behov og henter inn tilbud. Et distriktsprogram for kompetanseutvikling kan være en start på dette, men beløpet bør være høyere. Vi anbefaler å sette av minst 130 millioner til et slikt kompetansefond.

Langsiktig finansiering av bransjeprogram

Det er gledelig at det foreslås å videreføre de åtte bransjeprogrammene som ble opprettet i 2020, men NITO mener 60 millioner for til sammen ni bransjeprogram er for lavt. Beløpet bør dobles, slik vi ser det. NITO mener dessuten bransjeprogrammene må videreføres i en femårsperiode, ut 2025. Det tar tid å utvikle tilbud som treffer bransjenes behov. Våre fremste kompetansemiljøer ved universiteter og høyskoler må mobiliseres til å gi korte og treffsikre fleksible tilbud til høyutdanningsgruppene innen disse bransjene.

Opprette «Industriuniversitet» som omstillingsmotor

NITO ber stortinget sette av midler til å opprette et "Industriuniversitet" som en ordning tilsvarende dagens Industrifagskole. Industriuniversitetet vil være et utdanningstilbud som er utviklet og finansiert gjennom partssamarbeid, og som blir tilbudt av universiteter og høyskoler. Målet med ordningen må være at industrien i hele landet får tilgang til korte utdanningsløp på universitets-/høyskolenivå som gir økt produktivitet og omstillingsevne. Det er også viktig at tilbudene blir gitt desentralisert og ikke bare på campus Vi ber om at det blir satt av 50 millioner kroner til en slik ordning i 2022. Dette vil på en effektiv og treffsikker måte gi 2000-3000 arbeidstakere, og industribedriftene de representerer, økt produktivitet.

Programkategori 07.60 Høyere utdanning og forsking

NITO etterlyser flere studieplasser innen IKT

Stortinget ba i sitt anmodningsvedtak nr. 734, 11. mars 2021 regjeringen sikre økt antall studieplasser innenfor IKT-fag og realfag. I budsjettproposisjonen hevdes det at dette nå er fulgt opp, men vi mener det ikke er nok. Det må bevilges midler til 1000 nye IKT-studieplasser i høyere utdanning for 2022.

En rapport fra Samfunnsøkonomisk analyse konkluderer med at Norge kommer til å trenge 40 000 flere arbeidstakere med IKT-utdanning fram mot 2030. Spisskompetanse er særlig etterspurt, men tar lang tid å utvikle gjennom utdanningssystem og arbeidserfaring. Satsing på IKT-kompetanse er helt avgjørende for å realisere muligheten som ligger i viktige satsinger på datadrevet økonomi og grønn omstilling. Det haster med å øke antall studieplasser og tilbudet av spesialiserte IKT utdanninger. En kapasitetsøkning i utdanningssystemet får først virkning på arbeidstilbudet etter 4-5 år.

Kvalitet i høyere utdanning

Det er positivt at det settes av 516 millioner kroner til de tre opptrappingsplanene i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning: Teknologiløft, Forsking og utvikling for fornying og omstilling i næringslivet og Kvalitet i høyere utdanning. Vi stiller spørsmål ved om satsningen på kvalitet er tilstrekkelig og etterlyser en ytterligere opptrapping av regjeringens satsning på kvalitet i høyere utdanning.

Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal gjennomgå finansieringssystemet for universiteter og høyskoler. NITO har notert seg at de nye regjeringspartiene støttet en slik gjennomgang, som særlig skal se på om teknologi- og ingeniørutdanning, lærerutdanning og sykepleierutdanning er riktig plassert. Vi forventer et betydelig løft for teknologi- og ingeniørutdanninger med virkning fra 2023.

Flere studieplasser innen bioingeniørfag

NITO mener det må bevilges midler til minst 100 nye studieplasser for bioingeniørstudenter i 2022. Det utdannes langt færre bioingeniører enn det samfunnet og arbeidslivet trenger. Koronapandemien har vist at bioingeniører og medisinsk teknisk personell er svært viktige for landets helseberedskap. Både SSB og de regionale helseforetakene har over flere år meldt om stadig økende behov. Det mest beskjedne scenarioet fra SSB viser et behov for 2400 flere bioingeniører i 2035. For å nærme seg dette må kandidatmåltallet trappes opp slik at vi får en dobling av antall utdannede, fra 224 til 450 utdannede bioingeniører i året. Høyskolen Innlandet startet høsten 2021 bioingeniørutdanning med 30 studieplasser uten basistilskudd/bevilgning. Vi ber om at det settes av midler til denne utdanningen i 2022.

Programkategori 07.80 Utdanningsstøtte

NITO etterlyser i likhet med mange andre organisasjoner en økning av studiestøtten for å sikre at denne holder tritt med prisveksten, og forhindre redusert læringsutbytte hos studentene fordi de arbeider for mye ved siden av studiene. Vi mener studiestøtten burde utgjøre 1,5 G og at dagens maksimale stipendandel må opprettholdes.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Linn Robin Andersen
Leder NITO Studentene